
Tarpdisciplininiai mažųjų visuomenės grupių tyrimai

Klasteris

2005 - 2011

Klasterio 5 metų veiklos rezultatas: tarpsritinės grupių tyrimų metodologijos sukūrimas

Klasterio tyrėjų taikoma Dinaminių sistemų teorija padeda integruoti esamas socialinių ir tikslųjų mokslų žinias visuomenės grupių analizei ir suteikia naujas socialinio reiškinių pažinimo galimybes.

Ši prieiga skiriasi nuo anksčiau naudotų sistemų prieigų dėl glaudaus ir konkretaus ryšio tarp empirinių ir teorinių verčių bei kintamųjų.

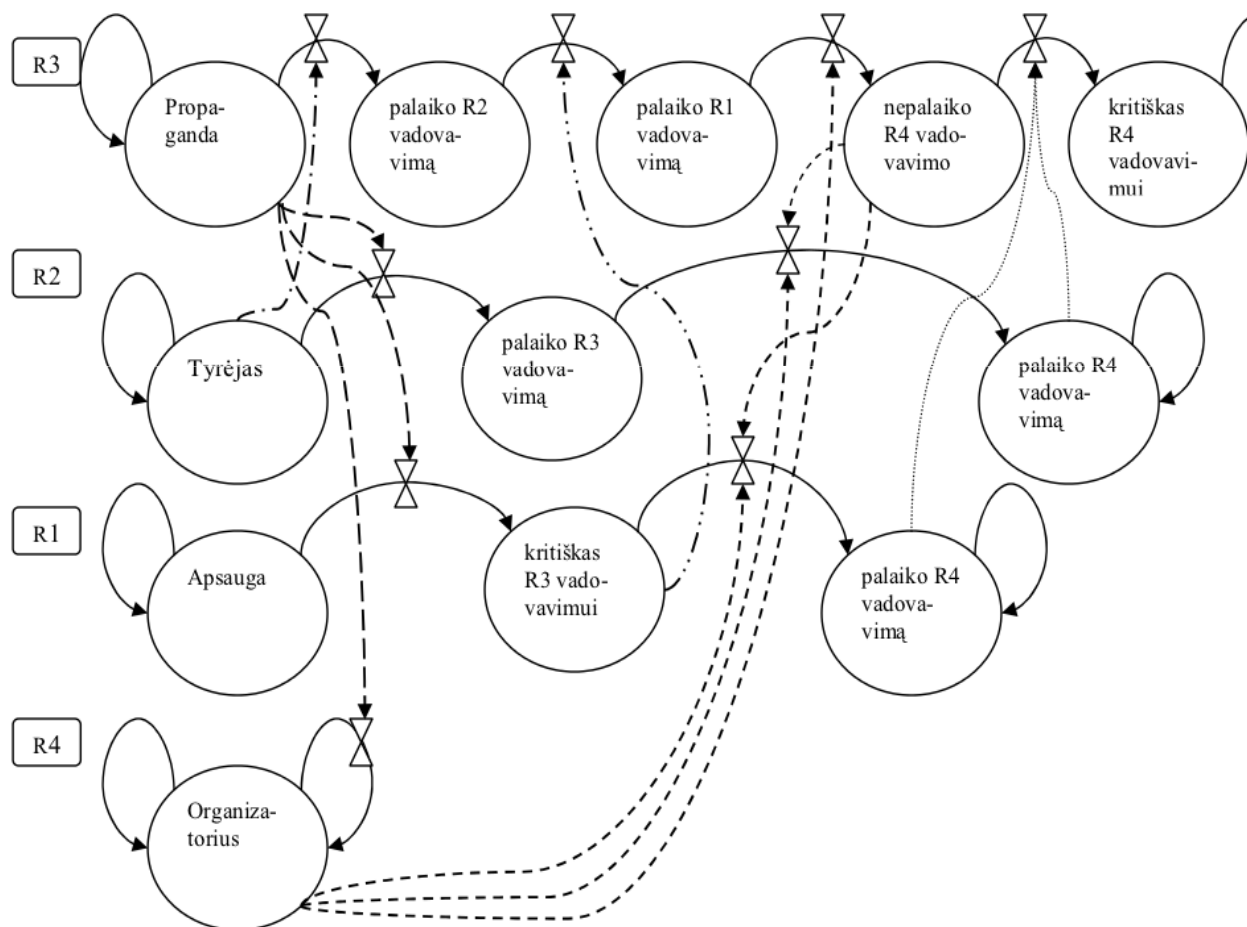
Šios prieigos metodologinis naujumas, lyginant su ankstesniais darbais, siejamas su kitokiu sąvokos 'sistema' apibūdinimu ir tiriamos sistemos sąveikų su aplinka nuoseklia analize.

Tarpsritinė metodologija

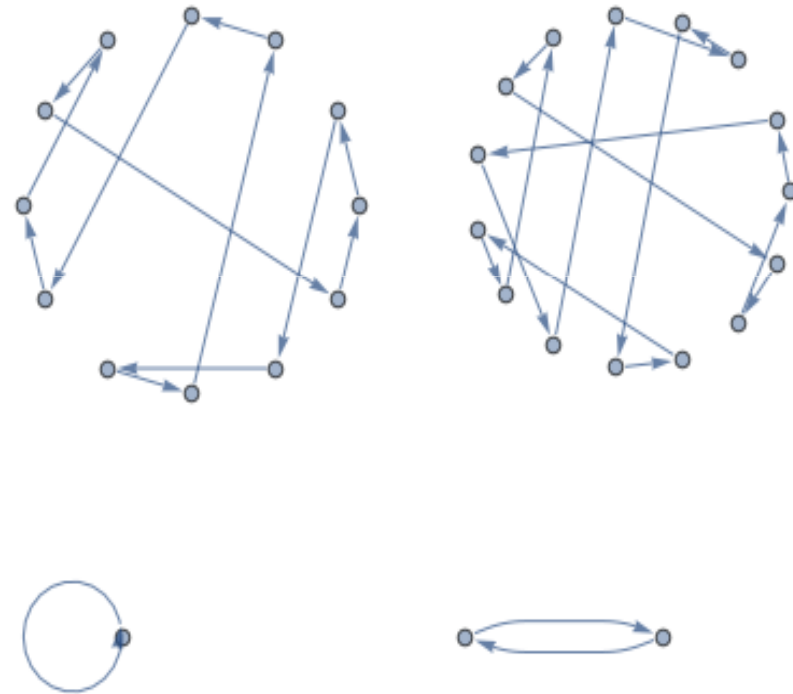
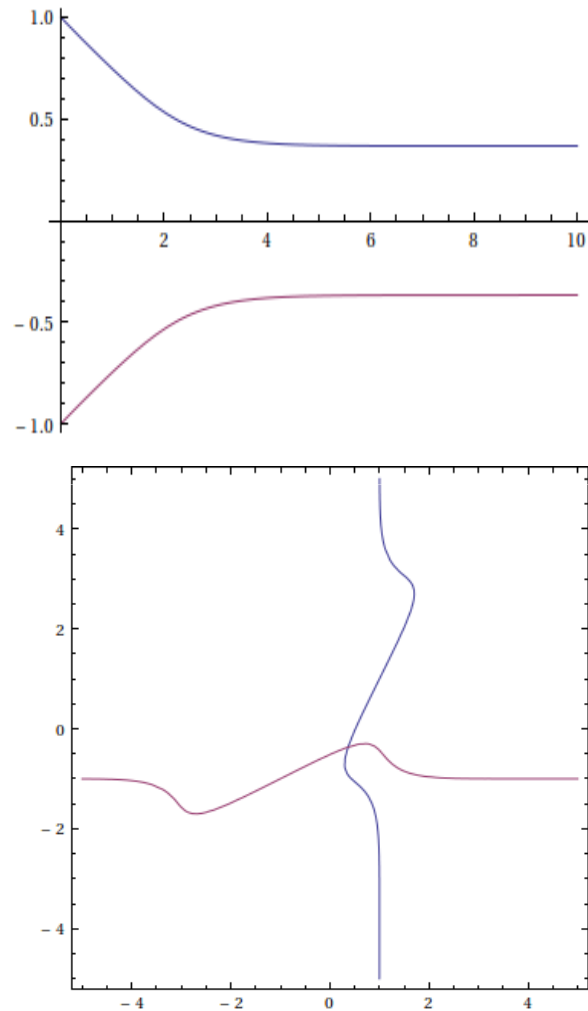
Kitas dalykas, kurį mes pristatome ir sistemiškai naudojame, siedami stebėjimus su dinamine teorija, yra kintamųjų rūšių triada: **sistemas būseną, išraišką ir aplinką**. Ši sistemas elgesio priežastinių ryšių triada naudojama termodinamikos, valdymo sistemų inžinerijos, ekologijos ir kitų sričių tyrimuose. Visais atvejais šioms prieigoms būdingos tinklinės struktūros, ten matomos sujungtos sistemas, kurių elgesys priklauso nuo kaimynų: nors vienos atskirtos sistemas elgesys yra santykinai paprastas, sujungus jas vieną su kita, dažnai gaunamas labai sudėtingas elgesys.

Sistemos elgesio pavyzdys -1

2 grafas. Vaidmenų sąveikos

Sistemas elgesio pavyzdys – 2

Šiuo metu vykdomas projektas

LMT (2011-2012) "Moksleivių ir studentų migracijos procesų tyrimai", mokslininkų grupių projektas

Tyrimo eigoje bus įvertinta kokių pagrindų vieni abiturientai pasirenka studijas užsienyje, kiti Lietuvoje esančiose aukštosiose mokyklose, kokių pagrindų sprendimus priima ketvirto kurso bakalauro studentai (likti studijuoti Lietuvoje ar išvykti? likti studijuoti užsienyje ar grįžti į Lietuvą tęsti studijų?) Projektas paremtas prielaida, jog nepaisant to, jog ekonominės priežastys yra svarbios, jos ne tik nėra vienintelės, tačiau kai kuriais atvejais ne pagrindinės priimant galutinius sprendimus. Tyrimą atlikti planuojama trimis etapais (longitudinis tyrimas), kurių metu kokybiniu metodu pagalba bus vertinamos aplinkų įtakos asmens busenai ir jos elgesiui.

Tyrimų mokslinis reikšmingumas

Mažųjų visuomenės grupių tyrinėjimai padeda:

- atpažinti asmens ir grupių elgesio procesus;
 - suprasti, kaip formuojasi grupės, kaip jos veikia, kokioms sąlygoms esant išyra;
 - nustatyti dabarties visuomenės kultūrinių grupių efektyvaus vystymosi galimybes;
 - suprasti grupių tarpusavio bendradarbiavimo sąlygas;
 - surastus mikroprocesus apsvarstyti makrolygmenyje;
 - suprasti harmoningos visuomenės vystymosi sąlygas.
-

Tyrimų socialinė nauda

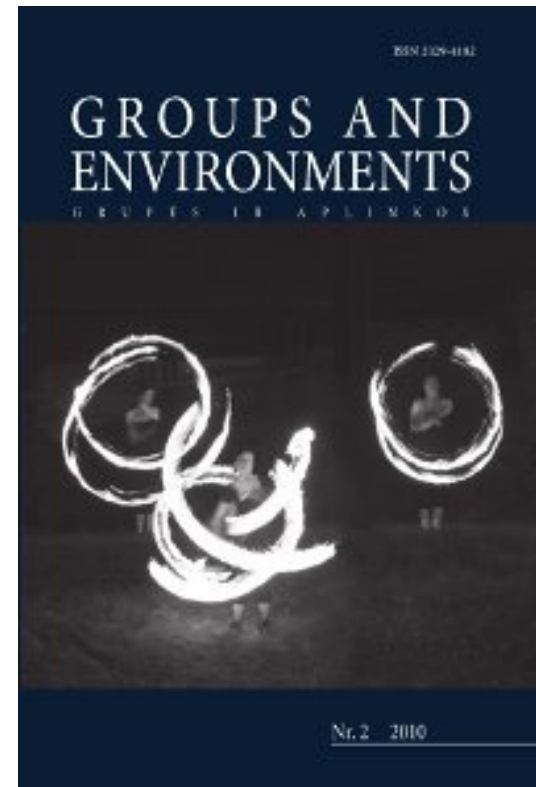
- Tyrimų rezultatai gali padėti valdančioms institucijoms efektyviau kurti naujas ir palaikyti jau esančias socialines struktūras siekiant socialinio veiksmingumo įvairiose visuomenės gyvenimo sferose.
 - Šios rūšies tyrimai žmonių grupėms padėtų efektyviau ir tiksliau veikti valdančias institucijas – juk visuomenės siekis turėtų būti, kad institucijos tarnautų žmogui, o ne atvirkščiai.
-

Tyrimų sklaida

- Akademiniai kultūriniai forumai (2005-2010)

- Leidyba

"Grupės ir aplinkos=groups and environments",
tarpdisciplininis mokslo
darbų leidinys, nuo 2009 m.

Tarpsritinių tyrimų ir studijų problemos: intelektualinės ir organizacinės

- Viena iš klasterio darbo krypčių, nuo jo gyvavimo pradžios, yra diegti tyrimų pasiekimus į studijas. Šioje veiklos sferoje matome problemų.
-

- intelektualinės problemos: programos dėstytojų patirtis

- Akivaizdu, jog jauni žmonės yra žingeidūs, atviri naujovėms, natūraliai patys išbando ir įsisavina tai, kas "tikra".
 - Tačiau dėstytojai, o ir patys studentai pastebi, kad atėję į universitetą, per bakalauro studijų metus, studentai dažnai praranda suvokimą apie tikrovę, nemoka ir nenori jos tyrinėti, tampa pasyvūs. Jeigu vis dėlto imasi veiklos, tai neretai atsisako savarankiškai mąstyti ir pasiduoda autoritetų įtakai.
-

- intelektualinės problemos:
programos dėstytojų patirtis

- Jei siekiame rimtų tarpsritinių tyrimų, turime kelti sau užduotį ugdyti studentus, kurie norėtų ir gebėtų savarankiškai pažvelgti į tikrovę, ir ne per vienos disciplinos 'akinius'.
-

Siūlomi sprendimai

- Nelaikyti mokslinio novatoriškumo (ir tarpsritiškumo) vien strateginėmis idėjomis, o įvertinti jų realią naudą ir skatinti mokslininkus siūlyti novatoriškų veiklų įgyvendinimo taktikas.
-

Išvada

- Klasteriai norėtų išlikti demokratiškiausia akademinės bendruomenės narių bendradarbiavimo erdve, todėl būtų svarbu išsaugoti šią būseną.
-

Klasterio žmogiškieji resursai

Tyrėjai:

- Andrius Buivydas – fizika (VDU KTC)
 - Aušra Kairaitytė - etnologija, [apsigynė 2011] (VDU KTC)
 - Egidija Kiškina - humanitariniai mokslai (VDU KTC)
 - Rasa Pranskevičiūtė - etnologija, alumni [apsigynė 2011]
 - Reda Šatūnienė - etnologija, alumni [apsigynė 2010]
 - Rimas Vaišnys - elektroinžinerija (Yale, VDU)
-

Klasterio žmogiškieji resursai

Jaunieji tyrėjai / doktorantai:

- Tadas Jurevičius - etnologas (1 k.)
 - Tadas Kavolis - etnologas (4 k.)
 - Agnė Petrusėvičiūtė - etnologė (1 k.)
-

Klasterio žmogiškieji resursai

Magistrantūros programos

"Kultūrinių grupių studijos" studentai:

- Alumni: Daiva, Jurgita, Kristina, Lina, Reda, Sigita, Vida
- Studentai, planuojantys gintis magistro darbus 2012 m. pavasarį:

Grita, Ineta, Kamilė, Lina, Martynas, Mintautė, Rūta, Sigita, Tomas

Projektai ir rėmėjai

- **LVMSF** (2005-2006)

"Visuomenė ir gyvenimo stiliai", subkultūrinių grupių tyrimai

- **ES 6BP** (2006-2009)

"Society and Lifestyles" , tarptautinis tyrimų projektas

- **ES Struktūriniai fondai** (2006 – 2009)

Projektas "Tarpdisciplininių grupių tyrimų ir studijų plėtra", magistrantūros programa „Kultūrinių grupių studijos“

- **VDU**

Klasterio lėšos, skirtos remti mažųjų visuomenės grupių tyrimus

Parengė ir pristatė klasterio grupės nariai
VDU, 2012 02 10
